

ÅRSRAPPORT

FOR

2016

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på
Pensionskassens ordinære generalforsamling
den 25. april 2017

Som dirigent:

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

Indholdsfortegnelse	Side
Pensionskasseoplysninger	
Pensionskasseoplysninger	2
Direktionens og bestyrelsens øvrige ledelseshverv	3
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5
Ledelsesberetning	
Pensionskassens formål	7
Udviklingen i Pensionskassens økonomiske forhold	8
Medlemsforhold	9
Pensionskassens garantier	10
Investeringer	11
Risici og kapitaldækning	12
Forventninger til 2017	13
Årsregnskab og koncernregnskab	
Resultatopgørelse	15
Totalindkomstopgørelse	16
Balance	17
Egenkapitalbevægelser	19
Noter , herunder	
Anvendt regnskabspraksis	20
Regnskabsmæssige skøn og vurderinger	25
Hovedtal og nøgletal	26
Øvrige noter til regnskabet	28

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

PENSIONS KASSE O PLYS NINGER

Pensionskassen for Farmakonomer

Grønningen 15, 1270 København K

Telefon: 33 15 35 88

Fax : 33 13 35 88

E-mail : pension@farmakonompension.dk

www.farmakonompension.dk

Bestyrelse

Udpeget af Farmakonomforeningen

Henrik Klitmøller Rasmussen, formand

Valgt af medlemmerne

Christina Durinck, farmakonom, næstformand

Susanne Engstrøm, farmakonom

Lisa Wieweg Rosendahl, farmakonom

Udpeget af Danmarks Apotekerforening

Jesper Gulev Larsen, apoteker

Jørgen Moestrup, apoteker

Udpeget af Farmakonomforeningen og Danmarks Apotekerforening i fællesskab

Bjarne Fabienke, cand. merc., uddannet statsautoriseret revisor

Revisionsudvalg

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg bestående af Bjarne Fabienke, formand og Susanne Engstrøm

Bjarne Fabienke er udpeget til bestyrelsen af Farmakonomforeningen og Danmarks Apotekerforening i fællesskab, som uafhængigt medlem med kvalifikationer inden for regnskabsvæsen og revision. Bjarne Fabienke er uddannet statsautoriseret revisor og har i en årrække været revisor for bl.a. Codan, TopDanmark og Danmarks Nationalbank.

Direktion

Henrik Bernhardt konstitueret direktør

Peter Bache Vognbjerg, cand. polit., administrerende direktør fratrædt oktober 2016

Ledende medarbejdere

Peer Brusgaard, statsautoriseret revisor, regnskabschef

Ansvarshavende aktuar

Steen Ragn, cand. act.

Revision

Ernst & Young P/S

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Direktionens og bestyrelsens øvrige ledelseshverv

Direktionens ledelseshverv ud over ledelseshverv i 100% ejede datterselskaber

Henrik Bernhardt er medlem af bestyrelsen i Norli Pension Livsforsikring A/S, og bestyrelsesformand i DEAS Invest 1 A/S og DEAS Invest 1 Holding A/S, samt direktør i Henrik Bernhardt Aps.

Bestyrelsesmedlemmers ledelseshverv i erhvervsvirksomheder ud over ledelseshverv i 100% ejede datterselskaber

Henrik Klitmøller Rasmussen er bestyrelsesmedlem og formand for revisionsudvalg i MP Pension samt bestyrelsesmedlem i MP Ejendomme P/S. Han er endvidere bestyrelsesformand i Gemein-schaftt A/S og i Frida forsikringsagentur A/S.

Christina Durinck er formand for Farmakonomforeningen.

Bjarne Fabienke er bestyrelsesmedlem i Arbejdstagernes Pensionskasse SISA, Ejendomsselskabet Kirke Værløse 14, Cartofico Lejlighed 4 P/S og komplementarselskabet af 01.12.2007 Aps. samt Direktør i BFSPAX ApS.

Jesper Gulev Larsen er bestyrelsesformand i Pharmakon A/S og bestyrelsesmedlem i Danmarks Apotekerforening.

Jørgen Moestrup er bestyrelsesmedlem i Apotekernes A.M.B.A., A-apotekets dosispark P/S og A-dosispak komplementar Aps.

Årets generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes tirsdag, den 25 april 2017

PENSIONS-KASSEN FOR FARMAKONOMER

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2016 for Pensionskassen for Farmakonomer.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Pensionskassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og Pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og Pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Pensionskassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 14. marts 2017

Direktion

Henrik Bernhardt

Konstitueret adm. direktør

Bestyrelse

Henrik Klitmøller Rasmussen
(Formand)

Christina Durinck
(Næstformand)

Susanne Engstrøm

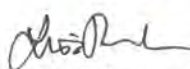
Bjarne Fabienke

Jesper Gulev Larsen

Jørgen Moestrup

Lisa Wieweg Rosendahl

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne af Pensionskassen for Farmakonomer

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Pensionskassen for Farmakonomer for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalbevægelser og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som pensionskassen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilside-sættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og pensionskassens interne kontrol.
- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikker-

PENSIONS-KASSEN FOR FARMAKONOMER

hed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med krav i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nøgletallet solvensdækning

Ledelsen er ansvarlig for nøgletallet solvensdækning, der fremgår af hoved- og nøgletaloversigten i note 6 i koncernregnskabet og note 4 årsregnskabet.

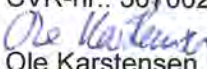
Som anført i hoved- og nøgletaloversigten i noterne 4 og 6 er nøgletallet solvensdækning undtaget fra kravet om revision. Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter derfor ikke nøgletallet solvensdækning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om dette nøgletal.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at overveje, om nøgletallet solvensdækning er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Hvis vi på dette grundlag konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i nøgletallet solvensdækning, skal vi rapportere herom. Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

København, den 14. marts 2017

Ernst & Young
Godkendt revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 30700228

Ole Karstensen
Statsautoriseret revisor

Allan Lunde Pedersen
Statsautoriseret revisor

LEDELSESBERETNING

Pensionskassens formål

Pensionskassens formål er at drive pensionskassevirksomhed. Som medlemmer optages farmakonomer, der er berettiget og forpligtet hertil i henhold til § 1 i pensionsregulativet. Herudover har bestyrelsen mulighed for at optage medlemmer, der er ansat i lignende stillinger og med en tilsvarende uddannelse.

Pensionskassens administration

2016 har været et år med flere udfordringer end set gennem de senere år. Pensionskassen er dog kommet godt igennem disse udfordringer, så medlemmerne fortsat kan have stor tryghed ved pensionskassen.

Pensionskassens administrerende direktør gennem mange år, Peter Vognbjerg blev sygemeldt i marts 2016 og fratrådte i oktober 2016.

Henrik Bernhardt blev konstitueret direktør. Henrik Bernhardt har gennem flere år været tilknyttet Pensionskassen som ekstern konsulent med fokus på medlemmerne.

Valget af tre medlemsvalgte bestyrelsesmedlemmer blev afgjort ved urafstemning i juni, hvorefter Susanne Engstrøm, Christina Durinck og Lisa Wieweg Rosendahl blev valgt til bestyrelsen. Efterfølgende konstituerede bestyrelsen sig med Christina Durinck som næstformand.

Bestyrelsesformand Jesper Hjetting fratrådte i oktober 2016. Som ny i bestyrelsen indtrådte Henrik Klitmøller Rasmussen.

Henrik Klitmøller Rasmussen bestrider ligesom sin forgænger både posten som formand og posten som særligt forsikringskyndig.

BlackRock blev udpeget som ny kapitalforvalter, der skal hjælpe pensionskassen med at overskue investeringsmarkedet og skabe et stabilt højt afkast til medlemmernes pensioner og samtidig reducere omkostningerne. Næsten lige så vigtigt er BlackRocks evne til at hjælpe Pensionskassen med at leve op til de stigende myndighedskrav om rapportering. Disse rapporteringskrav blev forøget ved indgangen til 2016 som følge af såkaldte solvency II krav, som er fælles europæiske krav til pensionskasser. Ændringerne betyder især en udvidet rapportering, hvor særligt kravene til governance og risikostyring er mere omfattende end de hidtidige gældende danske regler. Pensionskassen har ligeledes etableret de 4 selvstændige funktioner i kontrolsystemet, aktuarfunktion, risikostyringsfunktion, compliancefunktion og intern audit funktion.

Bestyrelsen igangsatte et servicetjek af Pensionskassen i efteråret 2016 og har foreløbigt udmøntet sig i invitation til nogle pensionskasser og -selskaber til at byde ind på opgaven som ny samarbejdspartner.

Et nyt samarbejde vil hverken påvirke pensionsordningen eller pensionskassens selvstændighed. Samarbejdet har derimod til formål at styrke pensionskassens udviklingsmuligheder som selvstændig pensionskasse. Her tænkes blandt andet på udviklingen inden for digitalisering. Desuden skal et nyt samarbejde kunne aflæses på driftsomkostningerne, som gerne skal reduceres og dermed give større værdi for medlemmerne. Samarbejdet skal samtidig give pensionskassen større robusthed i forhold til også fremover at kunne levere medlemsservice og administration på et højt niveau.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Nye regnskabsregler fra 1. januar 2016

Finanstilsynet har udstedt ny regnskabsbekendtgørelse, som trådte i kraft 1. januar 2016. Formålet med den nye bekendtgørelse er, at harmonisere de principper, der gælder for regnskabet, med de som gælder for opgørelsen af solvenskrav og kapitalgrundlag efter Solvens II reglerne.

Ændringerne i den nye bekendtgørelse vedrører primært regnskabsposten "Pensionshensættelser i alt" med afledet effekt på tilhørende reguleringspost i resultatopgørelsen. Den ændrede regnskabspraksis for 2016 medførte, at samlede hensættelser pr 1. januar 2016 er forøget marginalt med 65,6 mio. DKK og at egenkapitalen reduceres tilsvarende.

I sammenhæng med den nye regnskabsbekendtgørelse er udstedt ny contributionsbekendtgørelse, også med virkning fra 1. januar 2016. Denne medfører, at det ikke længere er muligt at udskyde indtægtsførsel af risikotillæg til en skyggekonto. Risikotillægget kan udelukkende indtægtsføres, hvis det ikke overstiger summen af individuelle og kollektive buffere.

Udvikling i Pensionskassens økonomiske forhold

Pensionskassen aflægger et koncern- og årsregnskab for 2016 med et resultat på 151 mio. kr. mod -114 mio. kr. året før. Afkastet blev i 2016 på 6,56 % før skat, mod 2,28 % før skat i 2015.

I lyset af at Pensionskassen ønsker at tilskrive medlemmernes konti 5,3% før skat (4,5 % efter skat) er resultatet tilfredsstillende, også i lyset af det valgte risikoniveau og markedsudviklingen.

Medlemmernes konti er tilskrevet bonus med 408 mio. kr. mod 323 mio. kr. i 2015.

Årets resultat på 151 mio. kr. overføres til egenkapitalen.

Tillægspensioner, som dækkes af egenkapitalen, udgør 26 mio. kr. (2015: 24 mio. kr.). Egenkapitalen stiger herefter i 2016 med 131 mio. kr. til 1.439 mio. kr.

De indbetalte medlemsbidrag er i 2016 steget med 2,9 %.

Pensionsydelse er steget med 33 mio. kr. til i alt 349 mio. kr. Pensionssummer betalt ved udløb udgør 31 mio. kr.

Kontorenten for 2016 er fastsat til 5,3 % før skat (4,5% efter skat).

Kontorenten for 2017 er foreløbigt fastsat til 4,0 % før skat (3,4% efter skat). Effekten af rentebonus vil være, at de udbetalte pensioner ultimo 2017 reduceres med ca. 1,1%. Det vil dog ikke gælde de få, som ikke har valgt om i 2006 og hvor tillægspensionen udgør 0 kr.

Bestyrelsen

I henhold til Pensionskassens vedtægter vælges i lige år 3 bestyrelsesmedlemmer af og blandt Pensionskassens medlemmer. Valgperioden er 2 år. Herudover er der op til 5 foreningsudpegede. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges i lige år. Såfremt der på generalforsamlingen opstilles flere kandidater, vælges bestyrelsesmedlemmerne ved en efterfølgende urafstemning.

Følgende bestyrelsesmedlemmer er generalforsamlingsvalgte og blev valgt i 2016

Farmakonom Christina Durinck,
Farmakonom Susanne Engstrøm og
Farmakonom Lisa Wieweg Rosendahl

Herudover er udpeget af Farmakonomforeningen

Henrik Klitmøller Rasmussen som formand for Pensionskassen (fra oktober 2016).
Jesper Hjetting som formand for Pensionskassen (fratrådt oktober 2016).

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

udpeget af Danmarks Apotekerforening
Apoteker Jørgen Moestrup
Apoteker Jesper Gulev Larsen

udpeget af de 2 foreninger i fællesskab
Tidl. Statsaut. Revisor Bjarne Fabienke – formand for revisionsudvalg
Henrik Klitmøller Rasmussen - særligt forsikringskyndig

Det er lovmæssigt pålagt virksomheder at have en ligestillingspolitik for valg til bestyrelsen. Pensionskassen har i dag en ligelig kønsrepræsentation, men i et medlemsdemokrati er det vanskeligt at sikre en ligelig repræsentation af begge køn. Bestyrelsen har derfor besluttet, at man i forbindelse med foreningernes udpegning af bestyrelsesmedlemmer vil henstille til disse, at man ligesom nu sikrer en ligelig kønsfordeling i fremtiden.

Lønpolitik mv.

Pensionskassen for Farmakonomers overordnede lønpolitik er følgende:

"Det er målsætningen, at aflønningen samt reguleringen heraf for ledende og risikodisponerende medarbejdere skal være på et konkurrencedygtigt markedsniveau for medarbejdere med de givne kvalifikationer."

Alle selskabets fastansatte medarbejdere skal indbetale et for den pågældende medarbejder normalt pensionsbidrag til en pensionsordning.

Bestyrelsens formand forhandler årligt direktørens løn.

Den samlede lønpolitik kan ses på pensionskassens hjemmeside.

Bestyrelsen for Pensionskassen fastsætter sin egen aflønning. Bestyrelsen er aflønnet med fast vederlag jfr. note 14. Formanden forventes dog i 2017 at blive aflønnet med tillæg på 100 t. DKK, som følge af Pensionskassens drøftelser med andre pensionskasser om fremtidigt samarbejde.

Medlemsforhold

I 2016 har Pensionskassen haft en medlemstilgang på 92 medlemmer. Alligevel oplever Pensionskassen, at antallet af bidragsbetalende medlemmer i 2016 er faldet med 24 og antallet af medlemmer på pension steg med 192.

Pensionskassen har en alderssammensætning, der betyder, at antallet af pensionister fortsat forventes at stige mere end tilgangen af medlemmer, idet der medlemsmæssigt er en stor andel af medlemmer i alderen 50+.

Ved udgangen af 2016 havde Pensionskassen 7.805 medlemmer, heraf fik 2.547 udbetalt pension. Desuden udbetales børnepension til 113.

Medlemsservice

Alle Pensionskassens medlemmer modtager årligt en pensions- og depotoversigt. Pensionsoversigten viser medlemmets individuelle pensionsdækning samt udviklingen i det enkelte medlems opsparede andel af Pensionskassens formue i det foregående år.

På Pensionskassens hjemmeside informeres løbende om aktuelle emner, ligesom det er muligt at rekvirere informationsmateriale og blanketter fra Pensionskassen. Endelig kan medlemmerne fra hjemmesiden sende e-mails til Pensionskassen.

Pensionskassen lægger stor vægt på dialogen med medlemmerne, og der er gennem 2016 afholdt en række møder om pensionsspørgsmål. Møderne er afholdt i samarbejde med Farmakonomforeningen og FTF-A.

Pensionskassen er tilsluttet PensionsInfo.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Gruppeliv og kritisk sygdom

Pensionskassen har en gruppelivsordning, der stort set omfatter alle medlemmer indtil det fyldte 63. år.

Gruppelivsordningen hos Forenede Gruppeliv (FG) indbefatter invalidesum på 200.000 kr.

Dødsfaldsdækningen for forsikrede under 63 år er på 500 t.kr., børnedækningen for børn under 24 år er på 30 t.kr. Herudover indeholder ordningen sum ved kritisk sygdom for omfattede under 63 år på 100 t.kr.

Levetid

Der sker i disse år en betydelig forøgelse af restlevetiden både blandt Pensionskassens medlemmer og generelt i Danmark. Pensionskassens eget datamateriale er for lille til at estimere en fremtidig levetidsforbedring. Men erfaringerne fra befolkningen som helhed tyder på, at der for tiden sker en årlig forbedring af levetiden. Pensionskassen anmeldte senest i februar 2017 et nyt markedsværdigrundlag, der tager højde for denne forventede længere levetid.

Pensionskassens garantier

Alle pensioner i Pensionskassen er sammensat af to andele: en grundpension og en tillægspension:

- Grundpensionen er betinget garanteret og kan kun ændres, hvis bestyrelsen i samråd med aktuaren vurderer, at beregningsgrundlagets elementer ikke er sikre. Der skal være objektive grunde til at ændre grundlaget. Denne betingede garanti blev pr. 1. januar 2012 nedsat fra 2 % til 1 %, som yderligere blev nedsat pr. 1. januar 2016 til 0 som følge af den lave markedsrente. Få medlemmer, som ikke valgte om i 2006, har fra gammel tid en ubetinget garanti på en del af grundpensionen. Pensionskassen forventer, at kontorenten på den ubetingede garanti aldrig vil kunne overstige grundlagsrenten på 3 – 4,5 pct.
- Tillægspensionen (egenkapitalfinansierede ydelser) er ugaranteret og fastsættes af bestyrelsen hvert år. Tillægspensionen kan både stige og falde, men bestyrelsen tilstræber en jævn udvikling i pensionerne. Tillægspensionerne er en metode til at udlodde egenkapitalen på en fair måde til de medlemmer, der har været med til at spare den op. Desuden sikrer tillægspensionen et rimeligt niveau på invalidepensionen m.m.

Det skal bemærkes at skulle Pensionskassen få økonomiske problemer er der kun medlemmerne til at betale. Garantier i en pensionskasse kan derfor forekomme teoretiske.

Fordelingsprincipper.

Bestyrelsen har fastsat et bonusregulativ, som sikrer, at Pensionskassens overskudsfordeling sker efter kollektive og solidariske principper. Lovgivningen sikrer, at der ikke sker en omfordeling mellem ikke-homogene medlemsgrupper. Pensionskassens medlemmer er pr. definition en homogen gruppe jævnfør fagfællesskabet og de optages i henhold til overenskomsten og aftalerne i vedtægterne. Bestyrelsen finder derfor ikke, at der er behov for opdeling af medlemmerne i grupper med forskellige rettigheder.

Fra og med 2014 er der indført kontantbonus for pensionisterne med forlods udbetaling af bonus til tillægspensionerne.

Pensionsafkastskat (PAL)

Det enkelte medlem er PAL-skattepligtig af rentetilskrivningen på medlemmets depot. Pensionskassen tilbageholder skatten og indbetaler den til SKAT. Medlemmet kan ikke mærke nogen forskel, da den samlede beskatning ikke bliver ændret. Renten for den del af depotet, som stammer fra før 1.1.1983, er stadig fritaget for skat. Medlemmets pensionsafkastskat fremgår af depotoversigten – for pensionister af brevet om omkostninger og PAL-skat. Skattesatsen er 15,3 %.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Investeringer

Investeringsaktiverne steg i 2016 med 366 mio. kr. til 10.314 mio. kr. Pensionskassens investeringsstrategi søger at sikre et godt langsigtet afkast med en passende risiko.

Samfundsansvar i investeringerne

Som arbejdsmarkedspensionsordning er Pensionskassen en del af det danske velfærdssystem. Pensionskassen er bevidst om, at dette giver en række samfundsmæssige forpligtelser. Pensionskassen har koncentreret sit samfundsansvar omkring investeringsområdet, idet Pensionskassens hovedformål er at sikre medlemmernes opsparing til alderdom samt forsikringsmæssigt at sikre disse ved invaliditet, samt deres efterladte børn og ægtefæller i tilfælde af død.

Dette kan alene ske ved at sikre et fornuftigt afkast, at omkostningerne står i rimeligt forhold til de opnåede resultater, samt sikre at Pensionskassen økonomisk er velkonsolideret.

De samfundsmæssige forpligtelser rækker dog længere. På investeringsområdet er der mere og mere fokus på at investeringerne skal være socialt ansvarlige.

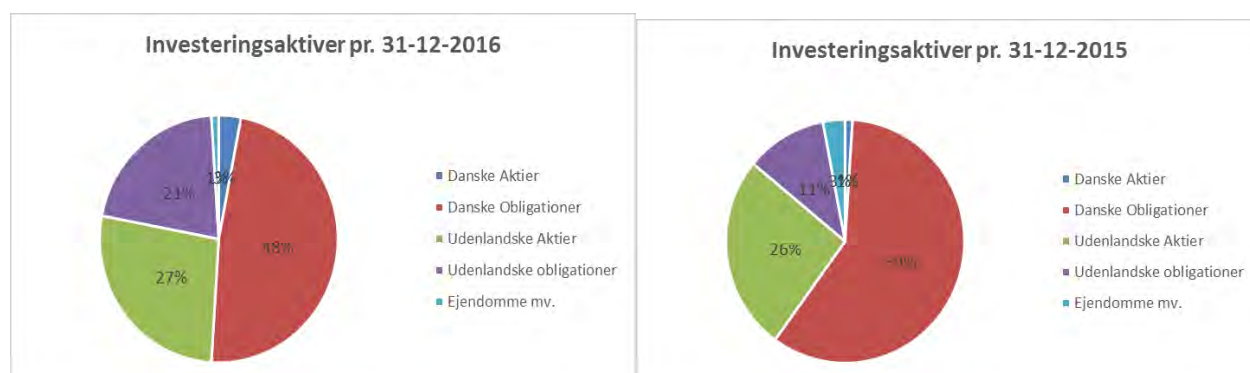
Pensionskassen har gennem hele sin eksistens haft fokus på at foretage ansvarlige investeringer, at have en motiveret og ansvarlig medarbejderstab, samt at agere med en etisk korrekt adfærd i det daglige virke.

Da pensionskassen kræver at de underliggende forvaltere har tilsluttet sig UN PRI, har pensionskassen ikke selv tilsluttet sig FN's principper for ansvarlige investeringer.

Pensionskassen er enig i disse betragtninger, som går på UN PRI's organisatoriske forhold. Pensionskassen finder, at FN's principper for ansvarlige investeringer er fornuftige og da de investeringsforeninger, som Pensionskassen anvender, allerede har tilsluttet sig principperne, føler Pensionskassen sig investeringsmæssigt dækket ind herigennem.

Investeringer efter reglerne i UN PRI sikrer ikke i sig selv at investeringerne er etisk korrekte. Konstateres det, at virksomheder, som Pensionskassen direkte eller indirekte har investeret i, ikke opfylder betingelserne, er man forpligtet til at motivere de pågældende virksomheder til at ændre holdning. Denne påvirkning vil for Pensionskassens vedkommende ske gennem investeringsforeningerne for at få så stort pres på virksomhederne som muligt. Lykkes dette ikke, vil investeringerne blive afhændet.

Pensionskassens investeringer

Som det fremgår af ovenstående formuefordeling har pensionskassen i løbet af 2016 omlagt flere af de danske obligationer til udenlandske high yield og emerging markets obligationer, idet andelen af danske obligationer falder fra 59 % (ultimo 2015) til 48% ultimo 2016. Andelen af udenlandske obligationer stiger fra 11% (ultimo 2015) til 21% ultimo 2016. Selv om danske obligationer pt. giver et begrænset afkast anvendes disse til at stabilisere pensionsudbetalingerne.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Ejendomme

Pensionskassen indskød primo 2015 Pensionskassens ejendomme i et ejendomsselskab, hvor betalingen dels skete i aktier dels i kontanter. Baggrunden for ønsket om nedbringelse af ejendomsinvesteringerne er dels et ønske om at få en mere likvid formue, der giver en større investeringsfrihed, dels en bedre fordeling mellem de forskellige investeringstyper.

Pensionskassen har en ejerandel på 1/3 i ejendomsselskabet. 2 andre pensionskasser ejer ligeledes 1/3 hver. Ejendommene er primært beliggende i Københavnsområdet. Pensionskasserne har bibeholdt en anvisningsret til lejlighederne i ejendomsselskabet i forhold til deres ejerandel heraf.

Lejlighederne tildeles medlemmerne på basis af medlemsanciennitet. Tildelingen af lejligheder sker gennem "www.findbolig.nu" som ligeledes forestår lejlighedstildelingen for en del andre pensionskasser.

Pensionskassens afkast

Pensionskassens investeringer og afkast i 2016 fremgår af nedenstående tabel

Aktieportefølje	Formue Mio. kr.	Årets afkast
Amerikanske aktier	996	14,4%
Danske aktier	54	12,5%
Europæiske aktier	741	3,8%
Fjernøsten og Emerging Markets aktier	389	18,5%
Obligations portefølje		
Emerging Markets	1.050	19,7%
High Yield obligationer	1.092	11,7%
Korte danske obligationer	557	2,1%
Lange danske obligationer	4.396	5,3%
Øvrige portefølje		
Noterede ejendomme	761	-3,7%
Øvrige aktiver	278	-4,3%
SAMLET PORTEFØLJE	10.314	6,6%

Risici og kapitaldækning

Pensionskassen er underlagt reglerne for opgørelse af individuelt solvensbehov, som er et mindstekrav til bufferkapitalen. Kravet afhænger af de risici, som Pensionskassen har, bl.a. i form af investeringsrisici, forsikringsrisici og operationelle risici. Risici er en uundgåelig del af Pensionskassens virke og risikoovervågningen har til formål at måle og kontrollere disse risici.

Investeringsrisici er primært et fald i markedsværdien af Pensionskassens aktiver, men også renteændringer, der på den ene side ved rentefald godt kan betyde stigninger i obligationskurserne, men på den anden side kan betyde forøget behov for hensættelser til lav rente i pensionskassens hensættelser. Pensionskassen imødegår disse risici ved bl.a. at sprede investeringerne mellem mange typer aktiver og mellem mange forskellige værdipapirer på hele verdensmarkedet.

Forsikringsrisici er primært længere levetid end forudsat i opgørelserne, som vil medføre at Pensionskassen skal udbetale pensioner i flere år end forventet. Forsikringsrisici er også større eller flere invaliditetsskader end forudsat. Pensionskassen har via de betingede grundlag dog begrænsede risici på dette område.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Operationelle risici er alle de fejl og uforudsete hændelser, som skyldes at der er mennesker og it-programmer involveret i al drift af Pensionskassen. Disse risici dækker alt fra hændelige uheld til bevidst svindel. Pensionskassen har lagt stor vægt på et effektivt kontrolmiljø for at minimere de operationelle risici.

Pensionskassens politik for opgørelse af det individuelle solvensbehov finder Pensionskassens bestyrelse passende i forhold til Pensionskassens organisationsstruktur og risikostyringssystem og er fastlagt under hensyntagen til arten, størrelsen og kompleksiteten af pensionskassens risici.

Finanstilsynets standardmodel til beregning af solvensbehovet er allerede anvendt ved opgørelse pr. 31. december 2013 og efterfølgende. Kravene skærper solvensbehovet i forhold til tidligere år. Beregningen af solvensbehovet følger specifikationerne i bekendtgørelsen, idet der ikke anvendes selskabsspecifikke parametre.

Pensionskassen har fastsat et sikkerhedsniveau svarende til det tab, der kan forventes med 99,5 procent sandsynlighed inden for 1 år, dvs. en 200 års begivenhed. Inden for hver risikotype har Pensionskassen valgt et niveau svarende til de kommende EU-regler og tilsvarende anvendt de samvariationseffekter, som det kommende system baseres på.

Pensionskassens basiskapital udgør 1.439 mio. kr. ultimo 2016, hvilket er 998 mio. kr. højere end det samlede solvensbehov på 441 mio. kr.

Pensionskassen har ligeledes udarbejdet en kapitalplan, der viser, at Pensionskassens forretningsmodel er robust under de kendte forventede og fremtidige forhold. Desuden er der lavet en kapitalnødplan for at analysere hvilke tiltag, der er mulige i en krisesituation, samt hvor og hvor meget de afhjælper situationen.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes der skøn og vurderinger, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtigelser og dermed resultatet i indeværende og kommende år. De væsentlige skøn og vurderinger vedrører løbetidsafhængig diskonterings-sats og forudsætninger om invaliditet og dødelighed ved opgørelsen af pensionshensættelserne.

Usædvanlige forhold der har påvirket indregning og måling

Der har ikke været usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling i regnskabet for 2016.

Forventninger til 2017

Pensionskassens formueforvaltning tilrettelægges med en investeringshorisont, som rækker flere år frem. Sigtet er at opnå et konkurrencedygtigt investeringsafkast på længere sigt samt styrke Pensionskassens samlede kapitalberedskab. Det indebærer, at Pensionskassen påtager sig investeringsmæssige risici, som betyder, at formueafkastet for 2017 i væsentlig grad afhænger af udviklingen på de finansielle markeder. Det er derfor vanskeligt at forudsige resultatet for 2017, men bestyrelsen forventer et investeringsafkast i 2017, der kan honorere den foreløbige kontorente på 4,0 % før skat.

Investeringsafkastet fra regnskabets afslutning og frem til dags dato har været på ca. 2 %.

Bestyrelsen har foreløbigt fastsat en kontorente på 4,0 % før skat (3,4% efter skat) for 2017. Kontorenten er fastsat under hensyn til Pensionskassens kapital, det opnåede afkast og det lave renteniveau. Derfor forventes derfor at de udbetalte pensioner ultimo 2017 reduceres med ca. 1,1%. Det vil dog ikke gælde de få, som ikke har valgt om i 2006 og hvor tillægspensionen udgør 0 kr.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

Som anført indledningsvist har Pensionskassen har bedt nogle pensionskasser og -selskaber give tilbud på at være samarbejdspartner på pensionskassens drift. Bestyrelsen besluttede at sætte denne proces i gang på sit møde 12. januar 2017. Beslutningen er en opfølgning på det service-tjek af medlemsservice og administration, som blev gennemført i oktober-november 2016.

Pensionsordning og pensionskasse fortsætter

Et nyt samarbejde vil hverken påvirke pensionsordningen eller pensionskassens selvstændighed. Samarbejdet har derimod til formål at styrke pensionskassens udviklingsmuligheder som selvstændig pensionskasse. Her tænkes blandt andet på udviklingen inden for digitalisering. Desuden skal et nyt samarbejde kunne aflæses på driftsomkostningerne, som gerne skal reduceres og dermed give større værdi for medlemmerne. Samarbejdet skal samtidig give pensionskassen større robusthed i forhold til også fremover at kunne levere medlemsservice og administration på et højt niveau.

Processen består i, at bestyrelsen har sat en række strategiske præmisser op, som man beder feltet af potentielle samarbejdspartnere forholde sig til. Præmisserne udmøntes i 60-70 konkrete spørgsmål, som man beder de potentielle partnere svare på, hvordan de vil kunne løse.

Topkandidaterne forventes udvalgt sidst i foråret eller hen på forsommeren.

Betydningsfulde hændelser efter balancedagen

Siden regnskabsårets slutning er der ikke indtruffet betydningsfulde hændelser, som har indflydelse på bedømmelsen af koncernregnskabet samt årsregnskabet eller på koncernens og Pensionskassens finansielle stilling pr. 31. december 2016.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

RESULTATOPGØRELSE FOR PERIODEN 1.1 - 31.12.2016

i 1.000 kr.		PENSIONS KASSE		KONCERN	
Note		<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
7	Medlemsbidrag f.e.r.	197.867	192.234	197.867	192.234
	Medlemsbidrag f.e.r. i alt	197.867	192.234	197.867	192.234
8	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	40	1.007	-	-
	Indtægter fra associerede virksomheder	38.447	10.459	38.447	10.459
	Indtægter af investeringsejendomme	-99	413	102	848
9	Renteindtægter og udbytter m.v.	286.964	126.728	286.964	126.728
10	Kursreguleringer	341.414	98.295	341.313	99.305
	Renteudgifter	-155	-232	-171	-262
	Administrationsomkostninger i forbindelse				
11	med investeringsvirksomhed	-19.236	-11.121	-19.236	-11.121
	Investeringsafkast i alt	647.375	225.549	647.419	225.957
12	Pensionsafkastskat	-95.276	-30.850	-95.276	-30.850
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	552.099	194.699	552.143	195.107
13	Udbetalte ydelser	-381.024	-342.325	-381.024	-342.325
	Pensionsydelse f.e.r. i alt	-381.024	-342.325	-381.024	-342.325
	Ændring i pensionshensættelser	-209.532	-150.740	-209.532	-150.740
	Ændring i pensionshensættelser f.e.r i alt	-209.532	-150.740	-209.532	-150.740
	Pensionsydelse- og hensættelser i alt	-590.556	-493.065	-590.556	-493.065
14	Administrationsomkostninger	-8.222	-7.992	-8.266	-9.943
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	-8.222	-7.992	-8.266	-9.943
	Overført investeringsafkast	-64.135	-80.580	-64.135	-80.580
	PENSIONSTEKNISK RESULTAT	87.053	-194.704	87.053	-196.247
	Egenkapitalen investeringsafkast	86.135	34.640	86.135	34.640
	Andre indtægter	0	0	0	1.600
	RESULTAT FØR SKAT	173.188	-160.064	173.188	-160.007
12	Skat	-22.000	45.940	-22.000	45.883
15	ÅRETS RESULTAT	151.188	-114.124	151.188	-114.124

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

i 1.000 kr.

Note

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Anden totalindkomst				
Anden totalindkomst	0	0	0	0
Skat af anden totalindkomst	0	0	0	0
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0
Totalindkomst	151.188	-114.124	151.188	-114.124

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2016

i 1.000 kr.

Note	PENSIONS KASSE		KONCERN		
	31.12. 2016	Primo 2016	31.12. 2016	Primo 2016	
AKTIVER					
16	Driftsmidler	-	-	228	426
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	-	-	228	426
17	Investeringsjendomme	3.600	3.600	47.950	51.500
18	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	48.938	51.398	-	-
19	Kapitalandele i associerede virksomheder	195.869	157.422	195.869	157.422
	Investeringer i associerede og tilknyttede virksomheder i alt	244.807	208.820	195.869	157.422
	Andre finansielle investeringsaktiver				
20	Kapitalandele	772.786	74.733	772.786	74.733
21	Investeringsforeningsandele	9.162.730	9.593.857	9.162.730	9.593.857
	Andre udlån	53.400	52.552	53.400	52.552
	Indlån i kreditinstitutter	76.273	14.832	81.219	19.443
	Andre finansielle investeringsaktiver i alt	10.065.189	9.735.974	10.070.135	9.740.585
	INVESTERINGS AKTIVER, I ALT	10.313.596	9.948.394	10.313.954	9.949.507
	Tilgodehavender hos medlemmer	486	12.831	486	12.831
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	0	0	-	-
	Andre tilgodehavender	27.161	27.209	27.177	27.540
	TILGODEHAVENDER, I ALT	27.647	40.040	27.663	40.371
12	Udskudte skatteaktiver	42.500	50.300	42.500	50.300
	ANDRE AKTIVER, I ALT	42.500	50.300	42.500	50.300
	Andre periodeafgrænsningsposter	31.301	28.384	31.301	28.408
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	31.301	28.384	31.301	28.408
	AKTIVER I ALT	10.415.044	10.067.118	10.415.646	10.069.012

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2016

i 1.000 kr.

Note	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>31.12. 2016</u>	<u>Primo 2016</u>	<u>31.12. 2016</u>	<u>Primo 2016</u>
PASSIVER				
Overført resultat	1.439.153	1.313.941	1.439.153	1.313.941
EGENKAPITAL, I ALT	1.439.153	1.313.941	1.439.153	1.313.941
Pensionshensættelser i alt	8.866.558	8.657.026	8.866.558	8.657.026
Fortjenstmargen	0	0	0	0
HENSÆTTELSER TIL				
22 PENSIONS KONTRAKTER, I ALT	8.866.558	8.657.026	8.866.558	8.657.026
Gæld til tilknyttede virksomheder		100	-	-
23 Aktuelle skatteforpligtelser	87.266	80.957	87.266	80.957
Anden gæld	22.067	15.094	22.669	17.088
GÆLD, I ALT	109.333	96.151	109.935	98.045
PASSIVER, I ALT	10.415.044	10.067.118	10.415.646	10.069.012

- 24 Eventualaktiv
- 25 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser
- 26 Basiskapital
- 27 Skyggekonto
- 28 Koncerninterne transaktioner
- 29 Investeringsaktiver og deres afkast
- 30 Investeringsaktiver og deres afkast
- 31 Risiko- og følsomhedsoplysninger

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

EGENKAPITALBEVÆGELSER

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>31.12. 2016</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12. 2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Egenkapital 1. januar	1.379.512	1.517.161	1.379.512	1.517.161
Effekt af praksisændring (ny regnskabsbekendtgørelse)	-65.571		-65.571	
Egenkapital 1. januar 2016 (primo 2016)	1.313.941		1.313.941	
Årets resultat	151.188	-114.124	151.188	-114.124
Anden Totalindkomst	0	0	0	0
Øvrige bevægelser (tillægspensioner)	-25.976	-23.525	-25.976	-23.525
Egenkapital saldo	1.439.153	1.379.512	1.439.153	1.379.512

1 – Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet og årsregnskabet for Pensionskassen for Farmakonomet for 2016 er aflagt i overensstemmelse med Finanstilsynets nye bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser gældende for 2016.

Den nye bekendtgørelse har betydet en ændret opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser, idet hensættelserne fra 1. januar 2016 er diskonteret med en af EIOPA offentliggjort diskonteringsrentekurve mod tidligere en af Finanstilsynets offentliggjort diskonteringsrentekurve. Den viste primo balance for 2016 er udarbejdet efter den nye bekendtgørelse og har betydet en forøgelse af de forsikringsmæssige hensættelser på 65,6 mio. dkk og en tilsvarende reduktion af egenkapitalen. Sammenligningstal for 2015 er ikke tilrettet, da dette ikke er praktisk muligt. I balancen er vist den nye primo balance pr 1. januar 2016.

Balance mio. kr.	Balance 31.12.2015	Ændring	Balance 1.1.2016
Aktiver i alt	10.370,0	0,0	10.370,0
Hensættelser til pensionskontrakter i alt	8.591,4	65,6	8.657,0
Fortjenstmargen		0,0	0,0
Egenkapital	1.379,5	-65,6	1.313,9

Målingen (værdiansættelsen) af Pensionskassens aktiver og passiver er foretaget ud fra ovennævnte bekendtgørelses regler.

Den anvendte regnskabspraksis er udover ovenstående ændring af opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser uændret i forhold til årsrapporten for 2015

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen, i takt med de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris i resultatopgørelsen, i den periode, hvori de opstår.

Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pensionskassen. Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Indregning af finansielle aktiver og afledte finansielle instrumenter sker på handelsdagen. Indregning ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra et finansielt aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis den er overdraget, og pensionskassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

På balancedagen omregnes monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta. Ved omregning af beløb i balancen i fremmed valuta til danske kroner er anvendt balancedagens officielle valutakurs. Transaktioner i fremmed valuta i årets løb er omregnet til transaktionsdagens kurs. Såvel realiserede som urealiserede valutakursreguleringer indgår i resultatopgørelsen.

Koncernforhold

Koncernregnskabet er udarbejdet som en sammenlægning af Pensionskassens og dattervirksomhedernes regnskaber opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Dattervirksomhederne FarmaPension A/S og Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab indgår således i koncernregnskabet. Dattervirksomhedernes årsregnskaber aflægges efter årsregnskabsloven og omregnes til brug for konsolideringen til den af Pensionskassen anvendte regnskabspraksis.

Koncerninterne transaktioner

Til koncerninterne transaktioner regnes fælles administration og løbende mellemregning med dattervirksomheder samt eventuelle omkostningsrefusioner.

Koncerninterne transaktioner og mellemværender elimineres i koncernregnskabet.

Resultatopgørelse

Medlemsbidrag

Medlemsbidrag indregnes i resultatopgørelsen i takt med at bidragene optjenes.

Indtægter fra tilknyttede virksomheder

I Pensionskassens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedens resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab.

Indtægter fra investeringsejendomme

I regnskabsposten indregnes overskud eller underskud ved drift af Pensionskassens investeringsejendomme. Beløbet indregnes efter fradrag af udgifter til ejendomsadministration og før fradrag af prioritetsrenter, der indregnes i regnskabsposten "Renteudgifter".

Renter og udbytter m.v.

I renteindtægter og udbytter m.v. indregnes renter og rentelignende indtægter af obligationer, andre værdipapirer, udlån, indlån og tilgodehavender, herunder indeksregulering af indeksobligationer. Endvidere indregnes udbytter af kapitalandele medmindre beløbene henhører under regnskabsposten "Indtægter fra tilknyttede virksomheder".

Rente- og provisionsindtægter samt renteudgifter er periodiserede, og beregnede ikke forfaldne poster er medtaget i resultatopgørelsen.

Kursreguleringer

Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og –tab indgår i resultatopgørelsen under posten "Kursreguleringer" og opgøres ud fra ultimo- eller realisationsværdien i forhold til primobalancen eller anskaffelsesprisen, hvis aktivet er erhvervet i regnskabsåret. Værdireguleringer samt gevinster og tab, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner, indgår ligeledes under denne post

Pensionsydelse

Pensionsydelse mv indregnes i resultatopgørelsen i takt med at de afholdes.

Administrationsomkostninger

Omkostninger opdeles i administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed og administrationsomkostninger, der vedrører pensionsvirksomhed.

Omkostninger, som ikke umiddelbart kan henføres til en af disse kategorier, fordeles på basis af en lønvægtet arbejdstidsfordeling.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat omfatter den aktuelle skat, der beregnes af regnskabsårets opgjorte skattegrundlag samt ændring i udskudt pensionsafkastskat. Pensionsafkastskatten udgør med den gældende skattesats af det skattepligtige afkast, som i hovedtræk svarer til det samlede investeringsafkast reduceret med omkostninger til formueforvaltning. Den del af afkastet, der kan henføres til pensionshensættelserne opsparet forud for 1. januar 1983 er friholdt for beskatning.

Pensionsafkastskat omfatter individuel PAL og institut PAL. Individuel PAL er skat af det beløb, der er tilskrevet det enkelte medlems depot i regnskabsåret reduceret for PAL for friholdte medlemmer.

Institut PAL er forskellen mellem individuel PAL og PAL skat af årets samlede afkast reduceret med omkostninger til formueforvaltning samt korrigeret for lempelser for skat betalt i udlandet. Er institut PAL negativ udgør den et udskudt skatteaktiv.

PAL-skattesatsen er i 2016 på 15,3 %.

Skat

Skat i koncernregnskabet omfatter aktuel selskabsskat og ændring i udskudt skat i datterselskaber, der beregnes af regnskabsårets opgjorte skattegrundlag, samt ændringer i udskudt selskabsskat.

Overført investeringsafkast

Under overført investeringsafkast fradrages den del af det samlede investeringsafkast, der kan henføres til egenkapitalen i henhold til kontributionsbekendtgørelsen.

Fordeling af resultat

Årets resultat disponeres således, at egenkapitalen højst opnår et afkast, der er lig med årets formueafkast opgjort som nøgletal 1 tillagt et risikotillæg på 5 % point af medlemsbidrag efter eventuel reduktion af arbejdsmarkedsbidrag, i det omfang det realiserede resultat, opgjort efter reglerne i kontributionsbekendtgørelsen, tillader det.

Årets realiserede resultat herudover fordeles til medlemmerne, herunder i form af hensættelse til kollektivt bonuspotentiale. Fordelingen mellem medlemmerne og de øvrige pensionsberettigede sker efter det til enhver tid gældende bonusregulativ.

I de tilfælde, hvor det realiserede resultat og reglerne i kontributionsbekendtgørelsen ikke giver mulighed for et risikotillæg på 5 % ud over nøgletal 1, opsamles den manglende forrentning på en skyggekonto, der forrentes efter samme regler som egenkapitalen. Det opsamlede forrentede beløb, som er oplyst i en note til regnskabet, tilføres egenkapitalen, når det realiserede resultat og reglerne i kontributionsbekendtgørelsen tillader dette.

Balance

Materielle anlægsaktiver

Under regnskabsposten "materielle anlægsaktiver" indgår driftsmidler.

Driftsmidler, der væsentligst vedrører investeringer i medlemssystemet, måles på tidspunktet for første indregning og efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Der foretages lineær afskrivning over den forventede brugstid, der udgør 5 år.

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen, og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Ejendommenes dagsværdi fremkommer på baggrund af ejendommens budgetterede driftsafkast og et til den enkelte ejendom knyttet forrentningskrav (afkastprocent). Forrentningskravet fastsættes så ejendommene kan forventes afhændet til den deraf fremkomne værdi efter en periode med sædvanlige salgsbestræbelser.

Investering i skov måles til skønnet dagsværdi bla. med udgangspunkt i skønnet dagsværdi af beregnet træmængde.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg eller fradrag af resterende værdi af positiv eller negativ goodwill opgjort efter overtagelsesmetoden.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives i det omfang, tilgodehavendet er uerholdeligt. I det omfang Pensionskassen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække en underbalance, der overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Posten indeholder virksomheder hvor pensionskassen som udgangspunkt har mellem 20 og 50 pct. af stemmerettighederne, herunder fællesledede virksomheder. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om pensionskassen har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi med udgangspunkt i virksomhedens senest aflagte regnskab

Andre finansielle investeringsaktiver og forpligtelser

Finansielle aktiver og forpligtelser (kapitalandele, investeringsforeningsandele, obligationer, pantesikrede udlån m.v.) måles efter første indregning til dagsværdi. Finansielle aktiver og finansielle forpligtelser indregnes i balancen på handelsdagen.

Dagsværdien af børsnoterede finansielle aktiver fastsættes ud fra lukkekursen på balancedagen. For finansielle aktiver og forpligtelser, der ikke er noteret på en børs, fastlægges dagsværdien ud fra den transaktionspris, som vil fremkomme i en handel på målingstidspunktet mellem uafhængige parter, der anlægger normale forretningsmæssige betragtninger.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle forretninger, herunder valutaafdækning, indregnes til dagsværdi.

Værdireguleringer indgår i resultatopgørelsen.

Værdien af indgåede afledte finansielle instrumenter er tillagt / modregnet de investeringer som afdækningen vedrører.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles efter første indregning til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger ved værdiforringelse.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiv udgør et tilgodehavende pensionsafkastskat, som følge af negativ institut PAL.

Andre periodeafgrænsningsposter (aktiv)

Tilgodehavende renter samt udgifter, der er afholdt før balancedagen, men som vedrører de efterfølgende år, opføres under periodeafgrænsningsposter i aktiverne.

Hensættelser til pensionskontrakter

Pensionskassen anvender eksakt samme metoder og antagelser til opgørelse af de pensionsmæssige hensættelser i regnskabet og til solvensformål

Opgørelse af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række ledelsesmæssige skøn og vurderinger, idet de aktuarmæssige beregninger bygger på forudsætninger om fremtidige forventede ydelser baseret på udviklingen i dødeligheden, invaliditeten, udtrædelses – og bidragsophørsmønstret samt forsikringsomkostningerne.

Forudsætningerne er som hovedregel baseret på de seneste 5 års erfaringer og udmøntes bla i en dødelighed svarende til det af Finanstilsynet nyeste offentliggjorte benchmark for kvinder pr 30/6 2015.

Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten, hvor EIOPAS rentekurve uden volatilitetsjustering for danske kroner reduceret med 15,3% pensionsafkastskat, anvendes.

Pensionskassen anvender ikke den midlertidige risikofrie rentekurve.

Pensionskassen anvender ikke overgangsfradrag.

Fortjenstmargen på pensionskontrakter

Fortjenstmargen er nutidsværdien af den endnu ikke optjente fortjeneste på kontrakterne, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning under kontrakten

Finansielle forpligtelser

Finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris.

Aktuelle skatteforpligtigelser udgør skyldig pensionsafkastskat.

Andre periodeafgrænsningsposter (passiv)

Indtægter, som er indgået før balancedagen, men som vedrører de efterfølgende år, opføres under periodeafgrænsningsposter i passiverne

Nøgletal

Opgørelse af nøgletal

Nøgletallene er opgjort i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for livsforsikringselskaber og pensionskasser. Nøgletals formlerne fremgår af nævnte bekendtgørelse.

2 – Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Udarbejdelsen af årsrapporten forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser

Forpligtelser vedrørende pensionskontrakter er det område, hvor ledelsens skøn har den væsentligste effekt på regnskabet. De forsikringsmæssige hensættelser opgøres ved at tilbagediskontere de forventede fremtidige ydelser til nutidsværdi. Disse forventede fremtidige ydelser er baseret på forventninger til den fremtidige dødelighed, som baseres på Finanstilsynets benchmark. Derudover påvirkes forpligtelsen af Finanstilsynets tilbagediskonteringsrente, som fastsættes af den fælles tilsynsmyndighed i EU, EIOPA.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

3 5 års hovedtal - pensionskasse	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Medlemsbidrag	197.867	192.234	193.674	190.057	190.774
Investeringsafkast efter PAL	552.099	194.699	774.372	424.184	671.051
Pensionsydelse	-407.000	-365.850	-501.721	-358.907	-290.677
Pensionsmæssige driftsomkostninger	-8.222	-7.992	-7.436	-8.433	-8.987
Pensionsteknisk resultat	87.053	-194.704	292.820	105.608	293.865
Årets resultat	151.188	-114.124	351.209	155.682	318.980
Aktiver i alt	10.415.044	10.067.118	10.127.076	9.595.866	9.382.868
Egenkapital	1.439.153	1.379.512	1.517.161	1.192.495	1.161.222
Pensionshensættelser m.v.	8.866.558	8.591.455	8.440.715	8.306.491	8.090.863
4 5 års nøgletal - pensionskasse	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Afkastnøgletal					
Afkast før pensionsafkastskat	6,56%	2,28%	9,74%	5,38%	9,10%
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af bidrag	4,16%	4,16%	3,84%	4,44%	4,71%
Omkostningsprocent af hensættelser	0,10%	0,10%	0,09%	0,11%	0,12%
Omkostninger pr. medlem	1.044	1.027	968	1.113	1.204
Omkostningsresultat	0,10%	0,10%	0,14%	0,11%	0,11%
Pensionsrisikoresultat	0,17%	-0,08%	0,01%	-0,26%	0,24%
Konsolideringsnøgletal					
Bonusgrad	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ejerkapitalgrad	16,80%	16,45%	18,52%	14,66%	14,76%
Overdækningsgrad	11,65%	13,25%	14,68%	11,34%	11,27%
Solvendækning* (urevideret)	326%	514%	482%	442%	423%
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning før skat	12,29%	-11,05%	30,19%	14,28%	36,06%
Egenkapitalforrentning efter skat	10,73%	-7,88%	25,92%	13,23%	20,23%
Forrentning af pensionshensættelser før skat	6,50%	3,87%	6,74%	4,04%	5,84%

*Nøgletallet solvendækning er undtaget fra kravet om revision, jf. bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2015 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, og er dermed ikke revideret. Nøgletallene for perioden 2012 - 2015 er ikke tilpasset og er beregnet på baggrund af solvens 1 bestemmelserne.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

5	5 års hovedtal - koncern	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	Medlemsbidrag	197.867	192.234	193.674	190.057	190.774
	Investeringsafkast efter PAL	557.825	195.107	774.684	424.667	671.477
	Pensionsydelse	-407.000	-365.850	-501.721	-358.907	-290.677
	Pensionsmæssige driftsomkostninger	-8.266	-9.943	-10.792	-11.716	-12.163
	Pensionsteknisk resultat	87.053	-196.247	289.777	102.808	291.115
	Årets resultat	151.188	-114.124	351.209	155.682	318.980
	Aktiver i alt	10.415.646	10.069.012	10.132.200	9.600.834	9.388.559
	Egenkapital	1.439.153	1.379.512	1.517.161	1.192.495	1.161.222
	Pensionshensættelser m.v.	8.866.558	8.591.455	8.440.715	8.306.491	8.090.863
6	5 års nøgletal - koncern	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	Afkastnøgletal					
	Afkast før pensionsafkastskat	6,56%	2,29%	9,74%	5,39%	9,10%
	Omkostningsnøgletal					
	Omkostningsprocent af bidrag	4,18%	4,34%	4,00%	4,69%	4,92%
	Omkostningsprocent af hensættelser	0,10%	0,10%	0,09%	0,11%	0,12%
	Omkostninger pr. medlem	1.050	1.072	1.009	1.177	1.257
	Omkostningsresultat	0,10%	0,10%	0,13%	0,10%	0,10%
	Pensionsrisikoresultat	0,17%	-0,08%	0,01%	-0,26%	0,24%
	Konsolideringsnøgletal					
	Bonusgrad	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Ejerkapitalgrad	16,80%	16,45%	18,52%	14,66%	14,76%
	Overdækningsgrad	11,65%	13,25%	14,68%	11,34%	11,27%
	Solvensdækning* (urevideret)	326%	514%	482%	442%	423%
	Forrentningsnøgletal					
	Egenkapitalforrentning før skat	12,29%	-11,05%	30,19%	14,28%	36,07%
	Egenkapitalforrentning efter skat	10,72%	-7,88%	25,92%	13,23%	30,25%
	Forrentning af pensionshensættelser før skat	6,50%	3,87%	6,74%	4,04%	5,84%

*Nøgletallet solvensdækning er undtaget fra kravet om revision, jf. bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2015 om finansielle rapporter for forsikrings selskaber og tværgående pensionskasser, og er dermed ikke revideret. Nøgletallene for perioden 2012 - 2015 er ikke tilpasset og er beregnet på baggrund af solvens 1 bestemmelserne.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
7 Medlemsbidrag				
Løbende bidrag	208.943	206.956	208.943	206.956
Engangsindskud	5.177	1.391	5.177	1.391
Arbejdsmarkedsbidrag	-16.253	-16.113	-16.253	-16.113
Medlemsbidrag f.e.r. i alt	197.867	192.234	197.867	192.234
Antal medlemmer (ikke pensionerede)	5.258	5.358	5.258	5.358
Alle bidrag hidrører fra Danmark				
Alle pensionsordninger er med ret til bonus				
8 Indtægter fra tilknyttede virksomheder				
Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab	53	1.051		
FarmaPension A/S	-13	-44		
	40	1.007		
9 Renteindtægter og udbytter m.v.				
Bankrenter m.v.	48	-279	48	-279
Udbytte af kapitalandele	6.857	261	6.857	261
Udbytte af investeringsforeningsandele	264.822	113.435	264.822	113.435
Renteindtægter i øvrigt	15.236	13.311	15.236	13.311
Renteindtægter og udbytte m.v. i alt	286.964	126.728	286.964	126.728
10 Kursreguleringer				
Investeringsejendomme	0	0	-101	1.010
Kapitalandele	7.786	14.360	7.786	14.360
Investeringsforeningsandele	331.334	84.794	331.334	84.794
Pantesikrede udlån	0	0	0	0
Indlån i kreditinstitutter	2.294	-859	2.294	-859
Kursreguleringer i alt	341.414	98.295	341.313	99.305
11 Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed				
Direkte depot- og handelsomkostninger	3.966	1.052	3.966	1.052
Andel af administrationsomkostningerne	15.270	10.069	15.270	10.069
Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed i alt	19.236	11.121	19.236	11.121

*) Indirekte handels- og forvaltningsomkostninger indgår i andel af administrationsomkostninger.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
12 Pensionsafkastskat				
Pensionsafkastskat for året	-95.311	-30.932	-95.311	-30.932
Efterregulering forrige år	35	82	35	82
Pensionsafkastskat i alt	-95.276	-30.850	-95.276	-30.850
Heraf vedrørende medlemmerne	-73.276	-76.790	-73.276	-76.733
Heraf vedrørende egenkapitalen	-22.000	45.940	-22.000	45.883
Pensionsafkastskat i alt	-95.276	-30.850	-95.276	-30.850
Skattesatser på afgiftspligtige indtægter	15,3%	15,3%		
I 2015 oversteg den individuelle PAL vedr medlemmerne institut PAL'en, hvilket medførte et skatteaktiv, 50,3 mio. dkk. I 2016 overstiger institutPAL den individuelle PAL, hvilket medfører at skatteaktiv pr 31/12 2016 nedbringes med 7,8 mio. DKK til 42,5 mio. kr.				
13 Udbetalte ydelser				
Pensionsydelse (løbende pensionsudbetaling)	349.366	315.836	349.366	315.836
Summer ved invaliditet	573	31	573	31
Summer ved udløb	30.385	31.196	30.385	31.196
Udtrædelsesgodtgørelser	16.899	8.418	16.899	8.418
Bidragfritagelse	1.477	943	1.477	943
Pensionsydelser i alt	398.701	356.424	398.701	356.424
Egenkapitalfinansierede ydelser	-25.976	-23.525	-25.976	-23.525
Gruppelivspræmier	8.299	9.426	8.299	9.426
Pensionsydelser i alt	381.024	342.325	381.024	342.325
Udvikling i antal pensionister				
Modtagere af invalidepension	138	153	138	153
Modtagere af alderspension	2.409	2.202	2.409	2.202
Modtagere af børnepension	113	116	113	116
Antal pensionister i alt	2.660	2.471	2.660	2.471

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
14 Administrationsomkostninger				
Lønninger	10.656	0	10.656	7.654
Pensionstilskud	603	0	603	631
Andre personaleudgifter	25	0	25	35
Øvrige honorarer	4.598	903	4.648	2.875
Edb-drift	3.063	0	3.063	2.527
Andre administrationsomkostninger	4.348	1.695	4.342	3.227
Administrationsomkostninger	23.294	2.598	23.338	16.949
Administrationsgodtgørelse fra/til andre	198	15.462	198	3.062
Administrationsomkostninger, brutto	23.493	18.061	23.537	20.011
Overført til investeringsomkostninger	-15.270	-10.069	-15.270	-10.069
Administrationsomkostninger i alt	8.222	7.992	8.266	9.943
Gennemsnitlig antal fuldtidsbeskæftigede medarbejdere	7	0	7	7

Administrationen er pr. 1. januar 2016 flyttet fra administrationsselskabet FarmaPension A/S over til Pensionskassen for Farmakonomer.

Bestyrelse og direktion er i 2015 aflønnet i FarmaPension A/S.og fra 1/1 2016 i Pensionkassen Honorar til bestyrelsen

Henrik Klitmøller Rasmussen, formand fra okt. 2016	48	0	48	0
Jesper Hjetting, formand indtil okt. 2016	158	0	158	175
Christina Durinck, næstformand	85	0	85	90
Bjarne Fabienke, formand for revisionsudvalget *	130	0	130	130
Lisa Wieweg Rosendahl	50	0	50	50
Jesper Gulev Larsen fra juni 2015	50	0	50	25
Susanne Engstrøm fra juni 2016	29	0	29	48
Jørgen Moestrup fra juni 2016	29	0	29	0
Anni Helbo, indtil juni 2016	25	0	25	50
Niels Hamborg Jensen indtil juni 2016	25	0	25	50
Henrik Lintner indtil juni 2015	0	0	0	25
Bestyrelses honorarer i alt	629	0	629	643
* Heraf honorar som formand for revisionsudvalget	80	80	80	80

Bestyrelse og direktion modtager kun fast vederlag.

Vederlag til fratrådt direktør, Peter Bache Vognbjerg

Indtil fratræden okt. 2016 inkl. fri bil, telefon og pension	2.079		2.079	2.272
Vederlag i fratrædelsesperioden inkl. fri bil og pension	2.400		2.400	-
Vederlag til fratrådt direktør	4.479		4.479	2.272

vederlag til konstitueret direktør, Henrik Bernhardt

Vederlag fra ansættelse 15. april 2016	1.280	-	1.280	-
vederlag til konstitueret direktør	1.280		1.280	-

Koncernen har ingen ansatte udover direktionen samt den ansvarshavende aktuar, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Revisionshonorar				
- lovpligtig revision	406	375	456	531
- andre erklæringer med sikkerhed	180	121	180	121
- skatte og afgiftsrådgivning	133	0	133	0
- andre ydelser	162	0	162	0
	881	496	931	652
15 Overskudsfordeling				
Fordelt resultat udgør:				
Egenkapitalens andel af investeringsafkast mv	86.135	34.640	86.135	34.640
Tilbagebetalt lån fra individuelt bonuspotentiale	0	0	0	0
Egenkapitalens risikotillæg	9.893	9.612	9.893	9.612
Andel overført fraskygekontoen	51.183	-227.841	51.183	-227.841
Medlemmernes andel af PAL skat	73.276	76.790	73.276	76.790
Bonus til medlemmerne	408.246	323.354	408.246	323.354
Regulering af kollektiv bonuspotentiale	0	0	0	0
Fordelingsmæssigt resultat	628.733	216.555	628.733	216.555
Egenkapitalens andel af årets resultat:				
Andel af årets investeringsafkast	86.135	34.640	86.135	34.640
Pensionsafkastskat af egenkapitalens investeringsafkast	-13.165	-5.300	-13.165	-5.300
Pensionsafkastskat af medlemmernes afkast udover det realiserede afkast	-8.834	51.240	-8.834	51.240
Egenkapitalens risikotillæg	9.893	9.612	9.893	9.612
Overført fra skyggekontoen	51.183	-227.841	51.183	-227.841
Bonus dækket af egenkapitalen	0	0	0	0
Årets resultat til egenkapitalen	125.212	-137.649	125.212	-137.649
16 Driftsmidler				
Kostpris primo	0	0	3.941	3.633
Tilgang i året	0	0	0	308
Afgang i året	0	0	0	0
Kostpris ultimo	0	0	3.941	3.941
Afskrivninger primo	0	0	3.515	3.000
Årets afskrivninger	0	0	198	515
Afskrivninger ultimo	0	0	3.713	3.515
Regnskabsmæssige værdi ultimo	0	0	228	426

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
17 Investeringsejendomme				
Dagsværdi primo	3.600	493.500	51.500	613.930
Tilgang i årets løb	0	0	0	0
Afgang i årets løb	0	-489.900	-3.450	-563.440
Årets værdiregulering til dagsværdi	0	0	-100	1.010
Dagsværdi ultimo	3.600	3.600	47.950	51.500
Forrentningskrav				
Boligandelen (ejendomme afhændet primo 2015)		3,60%		3,60%
Erhvervsandelen (ejendomme afhændet primo 2015)		5,00%		5,00%
18 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab, København				
	48.449	50.895		
Ejerandel 100%	48.449	50.895		
Årets resultat - ejerandel 100%	54	1.051		
Egenkapital - ejerandel 100%	48.449	50.895		
FarmaPension A/S, København				
	489	503		
Ejerandel 100%	489	503		
Årets resultat - ejerandel 100%	-14	-44		
Egenkapital - ejerandel 100%	489	503		
FarmaPension A/S aktivitet ophørte pr 1. januar 2016. Farmakonomernes Ejendomsaktieselskabs boligejendomme er alle solgt primo 2015 og selskabet ejer pt. Skov på Langeland og et enkelt sommerhus. Sommerhuset er solgt primo 2017				
19 Kapitalandele i associerede virksomheder				
DEAS Invest I Holding A/S, Frederiksberg	587.608	472.267	587.608	472.267
Ejerandel 33,3%	195.869	157.422	195.869	157.422
Årets resultat - 100%	134.289	38.760	134.289	38.760
Egenkapital - 100%	587.608	472.267	587.608	472.267

Selskabets væsentligste aktivitet omfatter ejendomsinvestering.

PENSIONSKASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONSKASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
20 Kapitalandele				
Danske børsnoterede kapitalandele	5.608	7.157	5.608	7.157
Danske unoterede kapitalandele	49.636	67.576	49.636	67.576
Udenlandske noterede kapitalandele	717.541	0	717.541	0
Udenlandske uoterede kapitalandele	0	0	0	0
Kapitalandele i alt	772.786	74.733	772.786	74.733
Kapitalandele på mere end 5%				
Selskabsnavn og hjemsted				
PhaseOneTrials A/S - under konkurs	0	0	0	0
Hjemsted: Hvidovre				
Ejerandel i %	15,0	15,0	15,0	15,0
Sparinvest Holding SE	514.093	466.105	514.093	466.105
Hjemsted: Luxemburg				
Ejerandel i %	4,6	5,9	4,6	5,9
21 Investeringsforeningsandele				
Danske børsnoterede investeringsforeningsandele (primært obligationer)	2.039.586	1.944.130	2.039.586	1.944.130
Danske unoterede investeringsforeningsandele (obligationer)	2.913.223	4.308.727	2.913.223	4.308.727
Udenlandske noterede investeringsforeningsandele (primært aktier)	4.197.472	3.020.388	4.197.472	3.020.388
Udenlandske unoterede investeringsforeningsandele	12.449	320.612	12.449	320.612
Investeringsforeningsandele i alt	9.162.730	9.593.857	9.162.730	9.593.857

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

PENSIONS KASSE

KONCERN

2016

2015

2016

2015

22 HENSÆTTELSE TIL PENSIONS KONTRAKTER, I ALT

Saldo primo året	8.657.026	8.440.715	8.657.026	8.440.715
Fortjenstmargen primo	0		0	
Pensionsmæssige hensættelser i alt primo	8.657.026	8.440.715	8.657.026	8.440.715
Akkumulerede værdiregulering primo	-270.918	-249.736	-270.918	-249.736
	8.386.108	8.190.979	8.386.108	8.190.979
Rentetilskrivning	362.914	360.730	362.914	360.730
Medlemsbidrag	197.867	192.234	197.867	192.234
Styrkelse af grundlagsrenten (omvalgsbonus)				
	0	0	0	0
Pensionsydelse	-398.704	-356.424	-398.704	-356.424
Egenkapitalfinansierede ydelser	25.976	23.525	25.976	23.525
Administrationsfradrag	-16.845	-16.654	-16.845	-16.654
Vækst i erstatningsreserven	-7.383	-1.674	-7.383	-1.674
Risikoresultat	14.728	-6.607	14.728	-6.607
	8.564.661	8.386.109	8.564.661	8.386.109
Akkumulerede værdiregulering ultimo	301.897	205.346	301.897	205.346
Dækket af individuelt bonuspotentiale	0	0	0	0
Pensionsmæssige hensættelser i alt ultimo	8.866.558	8.591.455	8.866.558	8.591.455
Fortjenstmargen ultimo	0		0	
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	8.866.558	8.591.455	8.866.558	8.591.455
Effekt af praksisændring 1/1 2016	0	65.571	0	65.571
Saldo herefter	8.866.558	8.657.026	8.866.558	8.657.026
Årets nettotilgang	178.553	195.130	178.553	195.130
Hensættelserne fordeles således:				
Bedste skøn af garanterede ydelser (BEL)	6.593.257	5.958.977	6.593.257	5.958.977
Risikomargen (RM)	205.480	182.734	205.480	182.734
Værdi af bonus (FDB)	2.067.821	2.515.315	2.067.821	2.515.315
Pensionshensættelser i alt	8.866.558	8.657.026	8.866.558	8.657.026
Pensionshensættelser, ekskl. lån af individuelt bonuspotentiale				
Reserve grundlag	4,5 %	3,0 %	0,0 %	I alt
Garanterede ydelser	606.361	11.608	5.975.287	6.593.256
Forventet fremtidig bonus	0	0	2.067.821	2.067.821
Risikomargen	40.266	771	164.444	205.481
	646.627	12.379	8.207.552	8.866.558

Pensionskassen har kun 1 kontributionsgruppe, der omfatter alle de forsikringstekniske elementer for hele bestanden. Bonusgrad for kontributionsgruppen udgør 0% (2015: 0 %)

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
23 Aktuelle skatteforpligtelser				
Aktuel pensionsafkastskat	87.266	80.957	87.266	80.957
Aktuel selskabsskat	0	0	0	0
Saldo ultimo	87.266	80.957	87.266	80.957

24 Eventualaktiv

SKAT har den 25. november 2015 udsendt endeligt styresignal vedrørende EU dommen i ATP sagen. SKAT anerkender i overensstemmelse med EU-dommen at et pensionsinstitut kan udgøre en "investeringsforening" efter momsfrigtagelsen for "forvaltning af investeringsforeninger". I styresignalerne angiver SKAT ikke nærmere om, hvornår disse betingelser skal anses for opfyldt. Det beror således på en konkret vurdering af det enkelte pensionsinstitut, om dette er omfattet af investeringsforeningsbegrebet. Pensionskassen for Farmakonomer har igangsat tilbagesøgningssager mod SKAT. Da sagerne behandles enkeltvis af SKAT er der stor usikkerhed om, hvilke beløb, der kan forventes tilbagebetalt. Det forventes, at der i 2017 kommer en afklaring på dette.

25 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser

Registrerede aktiver aflagt til sikkerhed for pensionsmæssige hensættelser	9.738.322	9.328.206

Pensionskassen har forpligtet sig til, at tegne en kapitalandel på 4 mio. USD, af en samlet kapital på 30 mio. USD, i selskabet Cross Atlantic Partners V K/S. Ultimo 2016 har Pensionskassen tegnet 3,2 mio. USD af den aftalte kapital.

Pensionskassen har forpligtet sig til, at tegne aktie- og lånekapital på 17,6 mio. kr. i selskabet Dansk Vækstkapital. Ultimo 2016 har Pensionskassen tegnet 5.961 tkr. af den aftalte kapital.

Pensionskassen hæfter solidarisk for betaling af moms inden for fællesregistreringen med datterselskaberne FarmaPension A/S og Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab.

Lejemål på Grønningen 15 i København er uopsigeligt i 5 år fra d. 1. nov. 2013. Huslejeoplygtigelsen er opgjort til 1,2 mio kr.

26 Basiskapital

Basiskapital	1.439.153	1.379.512

PENSIONS KASSEN FOR FARMAKONOMER

NOTER TIL REGNSKABET

i 1.000 kr.

	PENSIONS KASSE		KONCERN	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
27 Skyggekonto				
Saldo primo	300.897	71.425		
Forrentning	-	1.631		
Årets ændring	-51.183	227.841		
Saldo før nedskrivning	249.714	300.897		
nedskrivning som følge af lovændring	-8.996	-		
saldo ultimo	240.718	300.897		

Koncerninterne transaktioner

28

Koncerninterne transaktioner har i 2016 udgjort 198 tkr. vedrørende refusion af omkostninger afholdt af FarmaPension A/S.

NOTER TIL REGNSKABET

29 Investeringsaktiver og deres afkast

Pensionskasse

	Primo mio kr	Ultimo mio kr	Afkast i % p.a. før skat
1. Grunde og bygninger	4	4	0,0
2.1 Noterede kapitalandele	2.680	2.858	9,0
2.2 Unoterede kapitalandele	225	242	10,5
2. Kapitalandele i alt	2.905	3.100	9,4
3.1 Stats- og realkreditobligationer	5.420	4.953	6,2
3.2 Indeksobligationer	775	0	9,0
3.3 Kreditobligationer og emerging markets obligationer	618	2.142	10,4
3.4 Udlån mv.	160	49	0,6
3. Obligationer og udlån i alt	6.973	7.144	7,2
4. Dattervirksomheder	52	49	0,0
5. Øvrige investeringsaktiver	15	76	0,1
6. Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoomsætningen af aktiver og forpligtelser	-1	-59	

NOTER TIL REGNSKABET

30 Investeringsaktiver og deres afkast

Koncernen

	Primo mio kr	Ultimo mio kr	Afkast i % p.a. før skat
1. Grunde og bygninger	52	48	0,0
2.1 Noterede kapitalandele	2.680	2.858	9,0
2.2 Unoterede kapitalandele	225	242	10,5
2. Kapitalandele i alt	2.905	3.100	9,4
3.1 Stats- og realkreditobligationer	5.420	4.953	6,2
3.2 Indeksobligationer	775	0	9,0
3.3 Kreditobligationer og emerging markets obligationer	618	2.142	10,4
3.4 Udlån mv.	160	49	0,6
3. Obligationer og udlån i alt	6.973	7.144	7,2
5. Øvrige investeringsaktiver	20	81	0,1
6. Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoomsætningen af aktiver og forpligtelser	-1	-59	

NOTER TIL REGNSKABET

31 Risiko- og følsomhedsoplysninger

Pensionskassens væsentligste risici kan henføres til markedsrisici på investeringsmæssige risici i form af rente-, aktie-, ejendoms-, valutarisici samt risici på tab på modparter

Beregningerne er foretaget ud fra regnskabet's ultimobalance og viser påvirkningen på egenkapitalen, hvis de enkelte hændelser sker.

HÆNDELSE	Påvirkning på egenkapitalen 1.000 kr
Rentestigning på 0,7 - 1,0 % point	1.654 til 128
Rentefald på 0,7 - 1,0 % point	202.316 til 286.082
Aktiekursfald på 12 %	-116.638
Ejendomspriserfald på 8 %	-59
Valutakursrisiko (VaR 99%)	-1.066
Tab på modparter på 8 %	-316